

RENAIXEMENT

ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLÉM

La llengua catalana ab caràcter oficial per totes nostres relacions inclús ab el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil y per el règim intern de la Nacionalitat Catalana y pera ser arbitres de nostra administració.

Que siguin catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions é impostos per contribuir als gastos generals del Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves y facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit del Estat Espanyol per medi de voluntaris ó diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realisa la Unió Catalanista, tenen el dret y 'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme català, qualsevulga que siga llur pensar y sentir en matèries **religioses, polítiques o socials.**

SUMARI

Rescalfats, per *S. Salat y Ferrando*.—Esguards, per *Maig*.—Englantines: Cant a Empories, per *Manel Alcántara y Gusart*.—Als estridents, per *Maceo*.—Elegia, per *Joan B. Franquesa y J.*.—Qüestions econòmiques, per *Ramón del Estany*.—La cansó de la lluna, per *Ezequiel D'Abaix*.—El Brollador, per *Enric Nadal y Blanch*.—Coscs..., per *Bartomeu Quadra*.—Judicis Vells—Teatres, per *Andreu Mauri*.—Llibres rebuts, per *A.*.—Jocs Florals de Olot.—Arca d'amor, per *Agust Escasans Folch*.—Garbelant.—Noves.—Concurs d'Historia de Catalunya.

Rescalfats

Ab el títol «Vos enganyen», ara fa uns tretze mesos m'adressava a lerrouxistes y carlins a propòsit del criminal tiroteig de Sant Feliu de Llobregat entre exaltats d'abdós bandols, a propòsit de la comparació que'm suggeria la festa plaenta de nostres companys a ma casa, y'l sagrant epílec dels aplecs dels altres.

Enguany he repassat l'article y'l trobo tant apropiat, que si no perque sino, demanaria la reproducció. Me limitaré a aconsellar a carlins y republicans, que'l cerquin y'l llegeixin, que si tal haguessin fet, ara no foren de deplorar els esdeveniments de Granollers.

Mes ara ja no's tracta d'això, ara ja no pretenc evidenciar als que van errats llurs errades y enmenarlos al millor camí.

Ara, si'm prenc la pena d'escriure un comentari, no es ni per ferlos un crit a la raó, a l'amor al proïsme, a l'obediència y conseqüència ab lurs principis polítics o religiosos, que'ls priven matar a altri, ni per apartarlos de llur ruta vertiginosa vers el crim.

Tampoc aixecaré ma veu pera recórrer als funcionaris de l'Estat espanyol que'ns governen, ni pera protestar, ni pera queixarme.

Avui, llegidor constant, confrare meu, tu que cerques en les planes d'aquesta revista catalanista el comentari y la doctrina, la llum y la raó; avui, per tu especialment treballa y a ton seré enteniment vull adreçar mes reflexions, pera evidenciar-te el desamor, el desenfado ab que'ls funcionaris públics tracten, ara com avans, la cosa catalana.

Si tu y jo eixim al carrer, y a propòsit de qualche fet de pública ressonancia que commou nostres fibres patriòtiques, ja sia en sò de joia, d'ira o de pena, cantem *Els Segadors*, una allau d'homes fornits de grosses estaques y de policies ab armes reglamentaries, se'ns tirarán damunt colpintnos a tots, lo mateix als quins canten que als quins per qualche circumstancia sien presents. Com volets o granotetes de pluja, eixiran d'arreu, tant del voltant de l'estatua d'En Casanova pera empresonar a trenta que li tributaren homenatge, com pera empaïtar als qui sentinse ultratjats, per una *escribienta* desca-

rada volgueren protestar l'ultratge a llurs honorables mares, com als sants ignocents que volgueren celebrar ab un *pet de Segadors* el triomf *in partibus* de la Mancomunitat.

Y es qu'en aquests actes, vibrava vital, rublerta de vida, aquesta *serpiente de las siete cabezas*, aquesta càbila de Frajana que mai se acaba d'enrunar, l'ànima catalana, y no es cosa de badar y que la ressurrecció 'ls atrapés a centurions y armats com una llosa escapantse de llur *in pace per omnia secula*.

Les persones encarregades del govern, sempre están oportunes, mai baden, quan se tracta de coibir, de tiranisar les més infantils expansions de l'ànima catalana.

Pera això, *los resortes de gobierno* sempre están al punt de dalt.

Ara, no passa pas d'aquesta conformitat quan se tracta d'altres afers.

Aquest parlit carlista sanguinari, tigresc, de luctuosa recordansa, s'uniforma a Badalona y ataca la Guardia civil, aixeca ab dinamita ralls, acut uniformat ab marcial formació a la desfila de la Solidaritat, té centres de requeté, se fa beneir banderes y aduc les fa beneir ab sanc, té armes browning, carabines Llorens y Lebel, ataca estacions de ferrocarril y teatres plens de gentada degudament autorisada... y ni la policia, ni'l governador, ni'l capità general, ni'l bisbe, capturen, cerquen, descobreixen a temps aquests discols de sagosos propòsits. Ab tanta lenitat y cura són tractats que no sembla sino que actuin d'*enano de la venta* per compte de altri.

Lo propi ocorregué ab les bombes; un anònim, un incògnit, un capità Nemo, bombeja fins a cansarse la primera y més important ciutat del Regne, sens que ab sos infinits guardians de totes menes, assalariats de totes categories, s'arribés a més que a una extranya y intempestiva passivitat y resignació musulmana.

No es doncs d'estranyar, si en el ronyó de aquesta urbs guarnida d'elements oficials com en temps d'ocupació armada, poden equiparse, concertarse, concentrarse, ostentar llur filiació y propòsits, armarse y occir sense que'ls ixque al pas la forsa pública tantes y tantes vegades; que'ls portuguesos aprofitin aquesta circumstancia, incapacitat o lenitat per arranjar una saguntada *allende*. Y si no's ven ab cor aquell govern republicà d'exigir lo que de dret li pertany y recórrer al tòpic de formular respectuoses y fonamentades queixes, res d'extrany, repeteixo, es que'ls responguin ab el rescalfat que serviren a nostres avis:

—Llicencia 'ls he donat jo, molta més se'n poden pendre.

S. SALAT Y FERRANDO.

Esguards

Heusaquí, amic llegidor,—vos, qui teniu la benevolensa d'adonarvos d'aquestes ratlles—que aquell qui setmanalment us oferia des d'aquí, les impresions feridores de la sensibilitat patriòtica de la seva retina, es en impediment de seguir la seva tasca. Ell, fervent enamorat de Catalunya, ha volgut posar aquest seu amor, en un símbol més bategant que la plasticitat d'un bronze monumentari y l'onejament d'una senyera. Y—com el poeta rossellonés—l'ha trovat en l'aimada, el símbol de la patria.

Dones, mentre ell prova de desxifrar en l'enigma d'uns ulls bruns l'avenir dels seus amors, es aquesta ploma que us saluda, que té la gosania de pujar an aquesta guaita, pera parlar setmanalment ab vos, bon amic llegidor, de les coses que passen.

Percuteix al lluny el panteig ressonant d'un automòvil. Totes les figures decoratives de la ciutat, atenen la seva arribada. Els qui no volen anar a l'Assamblea Nacionalista de Tarragona, per por de tenir d'alsarse y descobrirse la testa al cant d'«Els Segadors», be prou que hi són, y ab una aital relligiosa fervorositat, que arriben a dubtar de si allò qui arriba es l'altesa sereníssima d'una infanta espanyola o la mesurada serenor de la Ben Plantada; de la llur Ben Plantada.

Y la sereníssima dama, passa per la ciutat; y va al cine y a la Capitania y—naturalment—al Palau de la Música que un jorn fou Catalana; quan no s'hi tocava la marxa reial espanyola, y quan Madrid era a l'altra banda de l'Ebre y de la dignitat dels Catalans. Y la sereníssima dama va a la Rabassada, y a un Park enturo-nat, encara.

Y en la ciutat queda palesada una pobresa d'esperit, massa ridicola, no obstant, pera que indigni. La dels qui nomenantse catalanistes van bruts de la pols d'aquell automòvil; la dels qui badoquejaven esperant la sortida d'una sessió de cine; la dels qui anaren a posar les dances populars de Catalunya als peus d'una infanta espanyola.

MAIG.

ENGLANTINES

(Poesia premiada en el Certamen Literari organitzat per la Classe de atalá del C. A. de D. del C. y de la L.)

CANT A EMPORIES

L'himne de l'esperansa

Alsa d'entre'ls sorrals, Ciutat d'Empories,
on cos magnífic de deesa grega;
arrecona la sorra que t'envolta
—com de Saetabis, drap de lli, finíssim
cobria un jorn la teva beutat nua—
y alsat de nou, a la claror triomfanta
d'un sol ixent esplendorós y lliure.
Tal com Friné, d'entre'ls sorrals d'Eleusis.

Jo'n vull cantar un himne d'esperansa
del teu ressorgiment d'entre les runes.

Tu, pel camí del sol vas fè arribada
a ne les platges de la Patria nostra,
y t'hi vares bastir Ciutat gloriosa.
Y un deu vares alsarhi en l'ampla plassa.
Eres forta, y arreu era acatada
l'autoritat de ta subílm poixansa,
quan un culte ideal, Tu rebelaves
en les gestes heroiques, incrustades
en les parets d'una àmfora rogenca.
Els teus fills, cada jorn, apunta d'aua
entorn del deu, alsat en l'ampla plassa,
acudíen, cremant acebre y mirra
per' deslliurar el sol d'entre la fosca,
y rebre'n el primer raig del nou dia.
Al primer cant del gall, les gents disperses
acudíen entorn de l'ara santa.
Al segon cant del gall, el sacrifici
s'alsava fumejant, ja, fins els núvols
y cara al mar la multitud frisa,
tot donantse les mans trémols d'ansia,
cercava en els porpuris tons de l'aua
l'esperansa de llum de la jornada.
Al tercer cant del gall, el sol rompia
el velatge dels núvols, y mil goles
l'acclamaven ensemps ab gran cridoria.
Y entorn de l'ara santa de la plassa,
dantse les mans, la multitud dansava
ab un ritme d'onades, qu'en la platja
batien sense treva, enlluernades
pel primer raig de sol, s'augmenta auri. (1)

Prô el curs diví d'aquella vida heroica
un jorn se va estroncar; que desde Roma
les àligues volgueren posseirte.
Pero Tu avans de perdre 'l dò de verge
en brassos de Cató, vas enroscarte

a les columnes del temple, y a terra
ab els seus deus vas derrocar el temple.
Y el temple en runes, la Ciutat va caure
en el moment que l'àliga del Tíber
al damunt teu deixava caure la urpa.

Y Tu, Ciutat retuda, te colgaves
sota la Catalunya aponcellada
irradiantli la gracia del teu Geni.

Per'xo, tot exaltant la gloria teva
canto un himne a la Patria renaixenta.

D'àliga o de lleó, la grapa encara
aclofa baix son pès la terra nostra;
y nosaltres en gesta de revolta
alsèm d'entre les runes, Ciutat grega,
les columnes y l'atri del teu temple
y la nuesa augusta de Diana.
Y un deu hem aixecat, a pes de brassos, (2)
per'que'ns torni a fer lliures com Tu ho eres.

Oh Patria—fruit d'Empories germinada—
qu'en les ciutats encens el sacrifici
fumejant, cada jorn, enbolquellantles,
com ab finíssims vels d'Alexandria,
ab el baf encensívol del llur culte:
No sents, en la inquietut del non crepuscle
com el teu himne pels carrers ressona?
El primer cant del gall es que anuncia
la sortida del sol, qu'es deslliuransa.
Doncs, donemnos les mans, germans de Patria,
y girantnos d'esquena a les planuries
del fosc ponent per ont el sol se colga,
cantem de cara al mar, tota la gloria
del primer raig de sol, qu'el front ens besí
ungintnos ab sa llum reconfortanta
per' conquerir la llibertat frísada.

Alsa d'entre'ls sorrals, Ciutat d'Empories,
ton cos magnífic de deesa grega;
que al peu de ta nuesa enardidora
jo trencaria els vasos d'alabastre (3)
plens de perfums de roses de l'Àrabia
o de nards de Sicília, consagrante
en ta divinitat.

Talment com trenco
en l'ara de la Patria, ma paraula
copsadora de sang roja y bullenta
que jo ofereixo, pera consagrarli
la llibertat en tota sa nuesa.

MANEL ALCÁNTARA Y GUSART

(1) D'aquest ritual dels Focens d'Empories s'en fa derivar l'actual sardana.

(2) Se refereix a l'estatua d'Esculapi extreta en les darreres excavacions junt ab altres valioses troballes.

(3) Manera de retre homenatge habitual en els pobles orientals. Maria Magdalena en son penediment va trencar vasos d'alabastre plens d'essències als peus de Jesús.

Als estridents

A vosaltres m'adresco y per vosaltres especialment escric, mos companys benvolguts, mos simpàtics seguidors, vives imatges de ma joventut bullanguera saturada d'una radical intranquïtats quin blassó era, y es encara, el «tot o res!»

Jo també he sigut jove ardent, bellugadís, pres del sant amor patri en aquella edat (per mi encar en present) en que no's coneix la passió, la concupiscència, l'egoisme, l'egolatrí, ni la por y en que tot es amor, sacrifici y desinterés, sovint mes pròdic que les propies forces no permeten.

Jo també l'he passat la vostra febre d'estridència y també sovint he ballat el vals de les tundes policiaques, quin diapasó de trempar els desproporcionats instruments era'l desequilibri permanent entre'l centralisme absorvidor y tirànic y l'impuls expansiu del fruit vital català comprimit més que enlloc en el sistema nerviós del jovent estudiós català.

Y d'aquells companys que ab mi venien y que ab mi constituïen colles y grops foc-follets d'instable existència, més que totes duïen la característica vostra, aquella característica que quan cristallisa pren la forma de la Jove Turquia, del Catipunan, del Carbonari, etc. etc.; sols uns quants encar me troben pel carrer y al encaixar ab mi me diuen a través del temps: «jo encar...!»

Mes d'altres, molts d'altres, s' esmunyen avergonyits d'aquell joc de nens conspiradors d'*enfants terribles* a que sens prou coneixement y sols a impuls generós de son cor s'havien entregat.

Y sabèu perquè ells han mudat de parer? Perque s'acontentaren d'obeir l'impuls generós del cor, l'instint de rassa, l'atavisme català creat per dos segles de perpetua lluita, enuig y protesta, mes descuidaren de enfonsar, d'interessar en aquest problema el cap, y ja granats no han capit, per manca de coneixement, la grandesa, la sublimitat, la justícia de la per ells abandonada causa.

Y si vosaltres no prenèu exemple d'aquest fenomen regular y natural, vosaltres veurèu fondres al vostre voltant la boira entusiasta en part condensada per la fredor terrala de les baixes passions que granen a l'edat de l'egoisme y en part, en una minsa part ab vosaltres els quins perseveraren enlairada pel calor de la

convicció y de l'estudi, de la persuasió, de la justícia de la propia causa.

Aquest es el dilema: O l'estudi del problema català y l'enlairament de vostre esperit perfeccionantvos en tots els ordres de coneixements que vos atanyen transformant vostres jovenívols y generosos impulsos en constants y convensuts principis, o restarèu condemnats a renegar de la més noble acció de vostra vida y a avergonyirvos dels més landables impulsos de vostre cor.

Companys benvolguts, prenèu exemple de vostres altres companys de causa, els dependents del comerç y de la indústria; laborèu, treballèu, estudièu y aixís millorarèu en tots sentits y valdrèu més, y aont un de vosaltres vagi en cultura, en amor y en desinterés y constància restarà més enaltint el nom de la Patria y no us avergonyirèu ni empenedirèu jamai de vostres esclats hermosos d'ara.

MACEO.

ELEGÍA

(D'André Chénier)

Marxém, la nau ja saupa, y Bizanci'm demana,
soc vensut; d'una hermosa el jou sobre mi plana.
Les mars, el temps només arrencarme podrán
sos darts, que vaig tothora pel meu dolor cercant;
la seva imatge arreu als meus ulls presentada
y els llocs per ont trepitja, y aquells ont l'he esguardada,
son nom que'm persegueix, y tot cada moment
dona al foc que'm arbora un funest aliment.
Volguda llibertat, única herència meva,
tesor que apreciem quan el destí ens el lleva,
dolcíssim ail de perdre, y al punt tan anyorat.
M'esperes en la platja volguda llibertat?

Traducció den JOAN B. FRANQUESA Y F.

Questions économiques

Els negocis estrangers a Catalunya.

Ab aquest títol vull encapsalar jo el present article. Ab el nom de *Barcelona Traction Light and Power* se constituí l'any passat a Toronto (Canadá) aquesta important Companyia pera l'explotació de la forsa elèctrica, pera l'abastament de llum y forsa motriu aplicable a

totes les indústries que están escampades per tots els indrets de la nostra terra, baix la direcció d'aquest ja célebre Dr. Mr. Pearson. Les entitats financeres que han concorregut a la subscripció del capital d'aquesta importantíssima Companyia, son totes elles de Canadà, Londres, París, Bruseles y Alemanya. Posteriorment an aquesta, se constituí altra Empresa també perseguint els mateixos fins, ab el nom de *La Energía Eléctrica de Cataluña* quin promotor fou el diputat a Corts pel districte de Sort-Viella, En Emili Riu y quins milions per la formació material de la mateixa són en sa immensa majoria aportats per la poderosa «Compagnie Générale d'Electricité» de París y també per la «Société Suisse d'Electricité» formant son Consell d'Administració, com a president del mateix, Mr. Paul Doumer, exministre d'Hisenda de Fransa, y l'reste del Consell, diferentes personalitats tant tècniques, com administratives de les entitats estrangeres aportadores del capital. Al ensemps també y potser preveient l'avensament d'aquets negocis en nostra terra s'en formá un'altra que ab el nom de *Sociedad General de Fuerzas Hidro-Eléctricas* persegueix idèntics fins, y aquesta si que's pot dir que l'immensa majoria de capital aportat es de catalans. Dita Companyia, n'es eixida de la Catalana de Electricitat y en la que també interessen la Catalana del Gas y la Companyia Lebón, a mes d'estar representats per la casa M. Bertrand y Fill, un grupu de capitalistes catalans.

Doncs com se pot veure en el detall més o menys minucios que faig dels capitals que formen l'explotació d'aquets negocis hidro-elèctrics a Catalunya, ha bastat que un extranger, cansat de trevallar y d'enriquir a la seva terra ab l'explotació de semblants negocis, vingués a la nostra volguda Barcelona pera reposar sens dubte de les fadigues del treball quotidià o potser per sport o per qualsevolga altra cosa y encantat de la bellesa de la nostra urb y del immens tràfec de tracció urbana, s'atalaiés de que les Companyies de Tranvies son estrangeres, de que la immensa majoria de negocis de necessitat urbana els acopien capitals que no son catalans, y naturalment tampoc li passá desapercebut que hi havia un Banc que fou un dels primers que's crearen en la nostra capital, qu'en el mateix hi havien imposats més de 400 milions de pessetes en inactivitat. ¿Y quin es l'home de temperament emprenedor y audiciós, que devant d'aquet marasme y apocament financier y econòmic tant evident, no hi cerca un

profit individual y un gros benefici pera 'ls estaments capitalistes qu'en ell hi tenen posada llur confiança, molt més quan aquesta ja ha donat resultats positius en altres llocs? Aquesta es l'odisea prolífica que van seguint dintre la nostra terra, aquestes dues empreses quins fonaments són capitals estrangers, y que va seguint a la mida de llurs forces aquesta altra formada de capitals catalans.

Y naturalment, una vegada conseguides totes les ventatges que pera la industria en general de Catalunya reportarán la formació d'aquestes forces hidro-elèctriques, per la competència que 'n sorgirá d'aquestes tres empreses, es indubtable que pel bé en general de la nostra terra, no 's perderán en el buit de la indiferència, ans al contrari poden servir d'estímul pera futures actuacions econòmiques qu'en l'avenir venturós de la nostra Patria poden ferla altra volta rica y plena.

Pero, no es ben trist que malgrat y comptar ab medis materials ben nostres, tinguèm de veure com una vegada posats en acció tots aquets milions de kilowats y cavalls d'energia eléctrica, que no obstant y donar grans beneficis a la nostra industria en general, ne donarán doblement an els capitalistes fundadors, aquets els ingresen a corrua feta en els Bancs de les respectives nacionalitats? ¿Que hi han fet durant tants anys en les arque del Banc de Barcelona aquell devassall de milions catalans que no produien més que un fixo, emprò irrisori benefici an els seus propietaris macats d'ensopiment econòmic y financier? Han fet náixer evidentment en la nostra capital, més qu'enlloc, aquets sens nombre de conflictes socials que han deturat el nostre aixamplament urbà. Han provocat més d'una volta, aquestes paralísacions del tràfec comercial que s'han traduït en tota classe de complicades transaccions, que han fet morir en flor mes d'una essencia natural eixida en nostra terra y no poguda desenrotllar per manca d'una ajuda material que al posseïdor li mancava. Y per últim han servit, pera que 'ls catalans a qui'l rei Creso no'ls hi ha sigut favorable en els llurs negocis, hagim hagut de mirar estoicament com, a vagons, els milions de pessetes han sortit de les nostres terres pera anar a parar a altres llocs lluny de la nostra Patria, enlloc de que aquets milions eixits de les nostres suors al menys essent capitals de casa, s'haurien esmersat sens dubte en profit y benefici de tots, de la nostra Ciutat, de la nostra Catalunya. Es per tot això que ha servit aquest agombolament de diners; per no fer rés de bó, rés de

gran, rés que evidenciés en tocant an aquesta part, l'energía, la fortitut d'aquells mercaders catalans de l'edat mitjana que ab tant sols el migrat capital sortit de l'estalvi, la nostra característica, eixien de la nostra Capital y marxaven terres enllà, a mercadejar, a cercar profit, y deixar fermes petjades del seu pas com a nissaga eminentment comercial, com es la nostra rassa catalana. Aixís obraven en aquells temps, cadascú dintre'ls seus propis medis; per això la nostra rassa sempre triomfava, per això Catalunya fou rica y plena.

Y això precisament es lo que encara continuen fent aquests esperits febreros de treballs y de lluita econòmica, com son els caps visibles que encarnen aquestes empreses financieres, que s'enriquiran de l'or que treuran de les entranyes verges d'explotació de la nostra terra.

Al menys que l'acció que aquests estrangers realisin en la nostra terra, serveixi d'etern estimul y profit an els nostres capitalistes; perquè essent catalans y explotant les fonts de riquesa que atresora el nostre territori, no hi ha dubte qu'ells ne haurán profit y d'aquest també en gaudirá Catalunya.

RAMÓN DEL ESTANY.

La cansó de la lluna

Sota l'espessor frondosíssima del bosc, parlen sols, en dols coloqui, Pierrot y Colombine.

Cau en suau remoreig l'aigua dels surtidors, y la lluna ilumina 'l palau de rosetons magnífics; tot resta quiet, tot es silenciós, sols se sent el remoreig de l'arbreda impulsada per l'aire lleu y estival d'aquella hermosa nit y el tocar melangiós y somnolent del piano.

Dansen dins el palau les senyorials y gentils parelles; parla el poeta ciutadà, sota la grotesca disfressa de Pierrot; escolta llurs paraules la bellíssima Ivette, l'artista de *varietés*.

—Jo no sé que tenen aquestes festes que se'm fassin odioses; volen esser festes d'amor y ho són d'odi, atrauen y repugnen; en cada nota del piano, m'hi sembla oir un clam de lliberació y de revolta; aquesta gent es horriblement egoista; ells no l'estimen l'art, com no comprenen l'amor. Sols desitjen la carn, perque darrera de cada ptxera blanca, s'hi amaga un cor hipòcrita.

Veus, m'han fet venir pera que demá cantiles

seves brutalitats desde un periòdic. Parlaré de la bellesa de les seves cortisanas, de la brillantor enlluernadora de les seves joies, de l'elegancia de les seves vestimentes; les meves ratlles pareixerán talment els espills dels seus salons; el bon burgés, llegidor meu, li semblará veure entre lletres, compassos aristocratissims, acalements y coloquis cortisans. De tot parlaré, fins de la gallardía dels seus poltros d'arnells platejats y dels seus autos, que, a la claror de la lluna, s'allunyarán en mitg de núvols de pols, vers la ciutat! De tot menys del seu cor. No'n tenen ells de cor!

Oh tu, Ivette, jo voldria be prou que dels teus llavis, ne sortís la cansó dels mancats de cor! De totes les teves cançons seria la més horriblement bella y fins les meves rimes esdevindrien també massa finíssimes; es una cansó de sang y s'hauria d'escriure per mans llibertaries, allí, en un recó d'un *cabaret* de París y chorejada per *apaches*.

Seria un cant de revolta y les seves notes severes, imposarien la serenor de les nostres ànimes.

—Y que hi fa?—digué ella—potser el nostre amor es més sublim davant les seves coses. Creume tu, August; t'hi preocupes massa, y les teves paraules ressonen tristement, casi sinistrament en el meu cor.

Ell la goitava, com s'expressava displicenta, bellugant aquells ulls negres y com la seva risada cabellera onejava suaument.

Els seus llavis vermells s'entreobriren y les seves mans anaren a reposar a les d'ell.

—Parlèm d'amor.

—D'amor, del nostre amor! Jo voldria escriurel en versos.

—Y jo l'escamparia pel món enter! Seria una bella cosa; els meus cants repercutirien pels *boulevards* de les grans ciutats y la nostra música s'escamparia per plans y viles y per les carreteras polsoses, sota la finestra d'un cor orfe d'amor y ressonaria com una esperança. Sols per tu, August, perque t'estimo.

Callaren breument.

—Sents—interrompé ell—aquest dols remoreig?—Es l'aigua que s'escorre reguerot avall, en dols murmul fins al llac, com fentse un bes, ab l'altra aigua verda y molsosa, un bes llarc y interminable...

—La nostra cansó farà remor de besos, caminarèm enllà, lluny del fanc y del vici; el nostre camí serà 'l bell camí, plè d'esperances, de ilusions y de dolceses.

Veus, el vent fa remoure més violentment

l'arbreda y les cascates semblen engolir més aigua, y'l piano toca 'l darrer vals, tot sembla cantar a nostre redós; vina, Ivette, també cantarèm nosaltres, escampa al vent la teva cabellera y desclou els teus llavis...

El piano ha enmudit; remoreig de paraules; el lleu soroll, el dols soroll de l'aigua al escorres reguerot avall; la lluna desapareix ben tenuament; un raig de claror del crepuscle matinal, ilumina 'l jardí senyorial.

Ivette canta encara; Pierrot-poeta, exclama ab defalliment:

—El dia!

EZEQUIEL D'ABAIX.

EL BROLLADOR (*)

Lema: *Cantaire*

Del cel enamorada
l'aigua del brolladò:
amunt s'es enfilada
volguentli fè un petó.
D'amor n'es ben roblerta
y estima aquell cel blau;
amunt trontolla incerta
y amorosida cau.
Al caure tant brillanta
lluïnt sos bells colors,
altre aigua s'ageganta
seguint els seus amors...
y aixís entre la flaire
que llensa cada flò:
el brollador cantaire
entona una cansó;
y canta quan es dia,
y vetlla 'n sent de nit;
les flors per companyia,
de molsa 'l flonjo llit.
Son ritme que enamora
el vent vol destorbar:
tirantli l'aigua a fora
per no deixàl cantar...
Cansó ja mai finida
—que canta'l brolladò—
de l'aigua amorosida
que aspira a fè un petó.

ENRIC NADAL Y BLANCH

Coses...

Jo no sé si a RENAIXEMENT li escau fer la satireta ciutadana y agafar l'estisoreta criticadora pera retallar el vestit que llueix la *Pubilla* per Corpus, mes dec dir que'n passen quelcunes que no es possible resistir l'atractiu de cridar l'atenció del senyor Batlle perque s'acuiti a retocarli els plecs del faldellí o a ferli canviar els garrons de sos baixos.

Aquesta volta no es que sia la carretera de Pelai que ara he vist que l'engraven fent una sanfaina de palets y teies d'allò més vistosa y de durada. Ni que la «Catalana» hagi aixamplat llurs amenassants estreps de les conductores de passatgers.

Se tracta d'un nou invent administratiu d'allò més bufó y productiu.

Ab el nom d'*arbitrios* paga 'l ciutadà per raó de clavegueres, toldos, etc., etc., uns cà nons, drets (deuríen dirse deures) o pensions que vencen quan a cala Ciutat tenen llesta la pape-rada de rebuts d'una porció d'anys enrera, una colla d'oficinescos que laboren no sé si en una oficina o en una estufa d'assecar empeses... y vetaquí que donen el paperet-avis a un *emplea-do*, aquest va a la finca que *adeuda el canon*, deixa l'avis al primer que troba al portal y gira cúa. Aquest infelís se pensa que allò es un mo-lest anunci y'l tira al botavant, se'n distreu, o pera fer la *tinyeta* al propietari, l'amaga com la corretgeta la ning ning y... un bitxo ben recuent! lo que no ha sabut fer el repartidor dels avisos, té la sort de lograrho 'l repartidor dels *apre-mios de segundo grado de la Agencia ejecu-tiva*, etc., etc. Y com els fondistes de sisos, des-prés de l'encalabrinada calculació aritmètica: Sis que'n fan quaranta, quatre que'n fan trenta, divuit que'n fan vintisis... pela y deu y bon profit.

Y cap a Gràcia falten morosos que primer sa-ben la mort que la malaltia.

Y això passa arreu per falta de *procedimien-to*, y fora del cas que'l senyor Sostres, gelós vetllador del bon nom de la Pubilla, aprofités un ratet vagarós y procurés picarli 'ls dits, puig no està bé, aquestes coses fan lleig, no troba?

Per exemple: això que fa ara de jugar a fa-vor dels crupier dels tants per cents de recà-rrec podria estalviar-se fent repartidors d'avisos d'aquests als serenos criats vostres y nostres, y a qui reptaríem en cas d'omisió millor que als que tant tenen com tenien fent sants com di-mcnis.

BARTOMEU QUADRA.

(*) Poesia premiada en el Certamen Literari organiat per la Classe de Català del C. A. de D. del C. y de la L.

Judicis vells

Avans com ara.

El Governador Civil es generalment un home sortit del no-res, que deu el seu càrrec al favor del ministre, y en l'exercici de les seves funcions se porta com un veritable patxà. No falten exemples de governadors que, abans d'obtenir el patxalicat, eren simples gazetillers d'un periòdic sense subscriptors y cobraven 50 o 100 pessetes de mesada, ab les quals ab prou feines en tenien prou pera pagar el llur esmorzar. El dinar, el sopar y demés se'l proporcionaven mitjantsant els ardis propis dels boemis, que tant nombrosa classe formen en la capital de totes les Espanyes. El sou d'un governador no es gaire gros: oscila entre 10 y 15000 pessetes, segons la importancia de la provincia. A pesar d'això, el Governador que pot conservar la seva plassa alguns anys, de segur que's fa ric, si vol; hi ha provincies ont n'hi ha prou per això ab alguns mesos. Se calcula que un governador que sigui una mica hàbil pot treure de la provincia de Barcelona unes 400 o 500,000 pessetes l'any. Solament el joc pot produir de 500 a 700 pessetes diaries.

(*Espanya tal com es*, d'En Valentí Almirall—capítol V, pàgines 111 y 112.)

Teatres

La Vergine del Mare—Teatre Guinyol en Català

Aquesta setmana, continuant la deria de no voler publicar la crítica de tantes estrenes com ens donen a Novetats, tinc de donarlos novament mercès pels honors fets a una altra obra catalana, *La Verge del Mar*, el vigorós drama poemàtic d'en Santiago Rusiñol. Y cal donarles doblement a n'en Sainati, per la seva tasca de traductor—in *partibus* deu esser—y actor conjuntament, sortintse bé de tots dos aspectes, encar qu'en l'interpretació mereix citarse preferentment a la gran artista Starace de Sainati, qui feu una creació maravellosa del seu tipu epissòdic.

Es una llàstima qu'aquests dos comedians, notabilíssims mes qu'enlloc en el genre de fortes emocions, no s'ens emportin pel món aquestes obres catalanes que semblen fetes pensant en les seves facultats y que'ns farien quedar molt

bé. Jo recordo ara *Calvari amunt*, d'en Burgas; *La Pobra Berta*, d'en Gual; *Lladres!* de l'Iglesias; *La Jova*, d'en Morató; *La Morta*, d'en Creuhet; *El Corb*, y *Zin-calós*, d'en Vallmitjana y moltes altres que tenen tanta intensitat com les millors produccions qu'ens han representat, sense comptar qu'alguns autors nostres els podrien escriure obres originals qu'acabaríen d'enaltir el nom de la nostra dramàtica, glorificantla en la seva extensió mundial. Com que s'ha parlat d'una obra nova d'en Rusiñol y en Burgas, jo voldria que la nova prengué mes extensió y mans que ho poden fer no estiguessin parades.

* * *

A la Sala Imperi, hi donaren fa pocs dies dues representacions de Teatre Guinyol en català, la companyia Santacana-Mántua. No tingueren la finesa d'enviar cap invitació, emprò hauria parlat del seu treball, si hagués pogut assistirhi, malgrat que's tractava de traduccions d'obres recentment conegudes, y no valia la pena, sinó pel fet d'esser la primera vegada qu'aquest genre omplenava el cartell d'un teatre públic barceloní.

ANDREU MAURÍ.

Llibres rebuts

D'AMÉRICA, per en J. Buigas y Garriga—En aquest primer volúm de la «colecció Emporium», pulcrement editat, ens ofereixen en Buigas y Garriga una bella serie d'impresions, recullides en la seva llarga estada per les pampes americanes.

En aquest llibre no'ns mostra—com en els seus dos darrers—els fruits esglaiadors de la seva exaltada imaginació, sino que's limita a exposar uns quants quadros de la vida americana, revelats, això si, ab aquella prosa colorida que ja havem reconegut an en Buigas.

El primer quadro, «Foch en la Pampa» es ben a posta pera que l'autor de «Contes y Narracions» hi llueixi els clars y obscurs del seu estil.

Tot es quietut en la pampa. En el capvespre, el rancho, la barraca dels conreuadors de blat «tan obscur y ab la fumerola que ix de sa xameneia, de molt lluny, pareix un petit vapor en alta mar». Pero aquesta fosca reposadora ve a sobtarse per un crit desesperat:—«Foch als blats!» Y ara es quan en Buigas y Garriga,

mostra tota la forsa del seu llenguatge, ab la descripció de la onada de foc que passa arrasant la terra.

En *El Matrero*, el seu autor sab encomanar al llegidor la inquietut de l'assumpte. En cambi en «Al peu del *Rancho*», la placidesa del quadro dona pesantor al llenguatge, mes acostumat a una expressió accidentada, que a una transcripció tan llisa com es aquella.

N' obstant en «Niu perdut» unes quantes pinzellades d'un sentimentalisme encertat, posen un bell epílec an aquest nou llibre; ben recomanable pel seu contingut y per la seva presentació.

A.

Jocs Florals de Olot (Any XXIII)

CARTELL

«Flor natural», que s'adjudicará a la millor poesia de tema lliure. L' autor deurá ferne ofrena a la dama de sa elecció qui, un cop proclamada «Reina de la Festa», desde son lloc presidencial entregará 'ls demés premis als autors llorejats.

I. L'Ajuntament d'Olot ofereix un objecte d'art o sa equivalencia en metàlic, a l'autor de la millor composició relativa al tema: «Medis d'extingir la mendicitat en aquesta població».

II. El doctor don Ramón Guillet, bisbe de León, ofereix una imatge de la Verge del Tura a la millor biografia del que en vida fou bisbe de Girona, doctor don Tomás de Lorenzana, fill de León.

III. Don Bartomeu Bosch y Puig, senador del regne, ofereix cinquanta pessetes a la millor poesia de tema lliure.

IV. Don Pere Llosas y Badía, diputat a Corts pel districte, ofereix un objecte d'art a l'autor del millor treball sobre «Motius que té Olot d'especial agraïment al rei de Catalunya, y Aragó Martí I l'Humà».

V. El marquès de Galtero ofereix un objecte d'art a la millor composició en prosa o vers que commemori algún fet o tradició de la comarca olotana.

VI. Don Miquel Blay ofereix un objecte d'art a la millor composició en prosa o vers de tema lliure.

VII. Don Josep Clará ofereix un objecte d'art a la millor poesia de tema lliure.

VIII. Don Melcior Domenge, ofereix un

quadro original del donador a la millor composició de tema lliure.

IX. Don Josep Berga y Boada ofereix un quadro a l'oli original del donador a la millor comedia en dos actes.

X. «El Arte Cristiano» ofereix una imatge a la millor composició musical.

Condicions

Primera. Totes les composicions han de esser inedites y estar escrites en catalá; y s'han de remetre al senyor Secretari del Jurat Calificador del Certámen (Olot), abans del día 10 d'Agost pròxim venider en la forma acostumada en tots els certámen.

Segona. El Jurat no concedirá accésits, ni dividirá els premis en metàlic.

Tercera. El «Cos d'Adjunts» y en son nom la suscrita Junta, se reserva durant un any la propietat de les obres premiades.

El «Jurat Calificador» estará constituit per els senyors següents:

Don Frederic Rahola, president; don Jaume Bofill y Matas, vispresident; don Josep de Besalú, don Celestí Devesa, don Joan Roura y don Enric Obrador, vocals; don Josep Maria Bassols, secretari.

Pera l'otorgació del premi musical el Jurat s'assessorará de persones competents.

ARCA D'AMOR

L'Abril fa sa entrada,
preludi d'Estiu;
la terra s'enjoia
y al vèurel somriu.
Mantelis d'esmeragda
fermalls de rubins,
vestida de festa
li mostra 'ls camins.
Te 'l cel per corona,
no 'l troba bonic;
corona mes bella
vol darli l'amic.
Sa testa poruga
s'atansa a cenyí,
l'enrosa de perles
y de llessamí.
Trovantla tant bella,
va a ferla l'Abril
de cants y armonies
escriu gentil,
de tots els aromes
del bosc qu'ha florit,
d'aucells que reflen
de dia y de nit...

AGUSTÍ ESCLASANS FOLCH.

GARBELLANT

Per no haver assistit al concert del Orfeó Català en honor de l'infanta han sigut jutjats per un *concell de guerra*, alguns dels pocs coristes catalanistes que encara hi queden.

Han actuat de fiscals acusadors tots els individus de la Junta Directiva de l'Orfeó.

Demanem mes creus pera l'entitat y l'us de l'espasa pera ls individus de la seva Directiva.

O tots moros ó tots *castellans*.

Se remoreja de si el rei vindrá a Barcelona pel mes d'Octubre.

Ara ja sabem perque els de la *Lliga* no volen anar a l'Assamblea Nacionalista de Tarragona.

Perque han d'anar a esperar el rei.

Un amic ens envia un retall d'un diari de l'Habana, que inserta el programa d'un concert que doná en aquella capital la seva banda municipal.

Els autors que foren interpretats, hi están acoblats per nacions.

Aixís llegim: *España*.—*Pedrell* (!), *Albeniz* (!), *Granados* (!).

Espanya?!!

Es curiós lo que passa.

An aquí—a Catalunya—som els fabricants de *estos trapos asquerosos que destiñen á la primera lavada* y que no sabriem aont *venderlos* si no fos Espanya.

Pero quan ne ve un de gros—ó grossa—d'allá dalt, desseguit van a veure com els fem aquets draps. Y tot es visita de fàbrica per aquí, visita de fàbrica per allá.

Y encare es mes curiós; els hi ensenyen com se fa aixó, com se tenyeix alló, com se plega lo de més enllá, etc., etc., en fi tot lo que no sabriem aont *vender* si... etc., etc.

Pero lo que no'ls hi ensenyen mai, son els escriptoris.

Y fora lo mes curiós de veure: retorn de giro per aquí, suspensió de pagos per allá, *quiebra* per aquest canto, allargament de plas per altra costat...

Tot, naturalment, del mercat espanyol, també.

Les visites cortisanas van sempre acompanyades de trastorns.

Aquesta vegada al senyor Millán Astray li ha costat una malaltia.

Y a un altre senyor, d'aquests de la Juris, no se sab encara lo que li ha costat l'haverse aixecat en un àpat a *despotricar*.

No podem estendrens en més detalls.

El senyor Cambó, que s'hi trobava, podria explicarho extensament.

Mes del *egregio* viatge.

Els organiadors dels actes honorífics han demostrat saberne una pila.

No ha mancat ni un detall. Fins han empleiat —y no n'hi havia per tant—*la niña que ha estado á punto de ser atropellada por el coche que ocupaba*, etc., etc.

Un'altra creu, senyor Valladares.

A l'infanta l'ha acompanyat cada hu, fins ont marca la seva jurisdicció.

L'arcalde fins al limit del terme municipal.

El governador fins al limit de la *provincia*.

Nosaltres l'acompanyariem fins al limit de Catalunya.

Tot lo que fan les persones...

Tot lo que fa l'Orfeó Catalá, ho vol fer l'Esbart Catalá de Dansaires.

Pera mes informes demanarlos al Turó Park.

Han aparegut, plantats per carrers y places uns grossos cartellassos, anunciant una cursa de braus.

La seva configuració no pot ser mes simbólica: una bandera d'Espanya y a sobre casi tapantla el nom d'un torero de moda.

Es la demostració gràfica del estat actual de la patria del Gallo.

En Canalejas ha dit que's preocupa de portar aigua a Barcelona.

Desde Madrid?

Malament, será aigua salada.

NOVES

El nostre estimat company en F. Castells ha sigut donat de baixa de la llista de coristes del Orfeó Catalá, per no haver assistit als dos darrers concerts cortisans que s'han efectuat.

Protestem d'aquest acte que ve a ser la continuació dels actes de descatalanisació que vergonyosament ve realisant la malaguanyada entitat artística, que un dia sigué escola de patriotisme.

En el nostre proper número parlarem clara y extensament d'aquesta suïcida desviació que algú ha imposat a l'Orfeó ab ànim de convertirlo ben aviat en un centre de cursileries ont quedés ofegat definitivament el sentiment patriòtic dels primers temps de la seva existència.

* * *

Ab el títol de «Centre Catalá de Cultura» s'ha creat al Tucumán (Argentina) una entitat que al aplegar als fills de Catalunya en aquelles terres, farà a l'ensamps obra artística, estenent per aquells indrets l'art catalá en totes les seves manifestacions.

* * *

El passat divendres comparexeren davant del Jutjat qu'entén en el sumari que s'instrueix sobre 'ls fets que tingueren lloc en la revetlla de Corpus, al sortir del mitin del «Fivaller», nostres estimats amics y companys de causa en Vicens A. Ballester, en Francisco X. Casas Briz, en Pere Ventós, en Josep M.ª Sariol, en Pere Farré, en Juli Veciana, l'Evarist Benabarre y en Ramón Soler.

No cal dir quant ens alegraríem de que la sentència fos lleu, encar qu'en l'ànim d'ells y com a conseqüents catalanistes están disposats a assumir totes les conseqüències de la penalitat.

* * *

Els nacionalistes vascos están treballant activament pera la fundació d'un gran diari que siga portaveu oficial dels seus ideals.

Es veritablement admirable l'entusiasme ab que 'ls patriotes nacionalistes han secundat aqueixa idea, posantse a la disposició de les autoritats del seu partit, pera la seva més promt-realizació y organisant festivals en llur bene-

fici, essent el primer el que tindrà lloc en la Joventut Vasca de Bilbao.

L'Estat espanyol tindrà, doncs, un nou y terrible enemic; perque en ell no hi serán fàcils ni les concessions ni les amenaces; els homes del Nacionalisme Vasc ja saben que darrera d'ells hi ha una multitud aguerrida y disciplinada, y els polítics de Madrid comprendrán que cada article del nou diari pressagia l'eco de les descàrregues.

* * *

S'ha constituït en aquesta ciutat, format per elements aimants de l'Art en tota la seva extensió, l'«Ateneu Lliure d'Arts y Lletres» en el que s'hi poden inscriure tots els joves que ab aptituds pera la música, poesia, pintura, escultura, art teatral, etc., vulguin conreuarles.

* * *

«Nausica» a Roses.—Uns bons y entusiastes admiradors del nostre Teatre Nacional, organisen pera 'l proper mes d'Agost una representació al aire lliure, vora la platja d'aquella hermosa població, de l'obra mestra d'en Marçall.

Quan al redós del nostre teatre s'hi escampa l'atmòsfera asfixiant de les baixes passions ab tota la seva malignitat, un nou esforç generós hi ajunta la seva entusiasta adhesió.

Sí que desitjaríem que un èxit inmillorable coronés la tasca simple lloable dels organiadors, pera conseguir la celebració d'aquest aconxeixement artístic.

* * *

L'amic estimat, el bon company de Redacció, en Manel Alcántara y Gusart, ha guanyat el primer premi en el Concurs literari, organisat pel «Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria», ab sa bella composició *Cant a Empuries*.

No hi calen al amic Alcántara nostres elogis ni'ns está bé per tractarse d'un volgut company. Pero sí qu'escribim aquestes ratlles ab el més viu desitj de véure'l triomfar en el conreu del camp literari.

Concurs d'Historia de Catalunya

La «Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana», desitjosa de seguir treballant pe'l desvetllament de la nostra consciencia nacional, convoca als nois y noies catalans a un concurs d'Historia de Catalunya que's celebrarà en la primera quinzena de Janer de 1913 en el dia y lloc que s'indicarán. El concurs se regirà per les següents bases:

1.ª Serà patrocinat per la Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana, Unió Catalanista, Lliga Regionalista, Centre Nacionalista Republicà, Ateneu Barcelonès, Institut d'Estudis Catalans, y Estudis Universitaris Catalans, les quals entitats nomenarán el tribunal de exàmen.

2.ª Els exercicis seràn orals, públics y en llengua catalana; hi podrán pendre part nois de 10 a 17 anys y noies de 10 a 20 anys. Les decisions del Tribunal seràn inapelables.

3.ª Entre'ls inscrits s'establiràn 6 seccions: tres pera'ls nois y altres tres, similars, pera les noyes; la primera de cada grupo la formaràn respectivament els nois y les noies de 10 a 12 anys; les segones, de 12 a 15 anys, y les terces, els nois de 15 á 17 anys y les noies de 15 a 20 anys.

4.ª Els inscrits en les dues primeres seccions hauràn de demostrar coneixements sintètics y conjunts de la Historia de Catalunya y especialment de la successió cronològica de sos sobirans. Podrán consultar els compendis de Mossen Font y Sagué, Bori y Fontestà, Joan Oliva y Monjo. Els inscrits en les segones deuràn donar detallades explicacions sobre els fets més remarcables de cada època y regnat. Consultar la Historia de Catalunya d'En Antoni Aulestia y Pijoan.

Els que figurin en les terces seccions tractarán dels fets, costums y civilisació de la antiga Nacionalitat Catalana desde sa fundació fins a Ferrán II el Catòlic.

Els inscrits en les terces seccions, que hagin tingut recompensa, abans de recullir-la hauràn de justificar llur edat.

5.ª Els premis en metálic se donarán en llibretes de la Caixa de Pensions per la Vellesa y d'Estalvis ab l'ingrés fet en efectiu.

6.ª Els que desitjin concorrer a aquest Concurs deurán avisar no més tart del 15 de Desembre a la Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana, a fi de saber ab temps el número de concurrents per l'organisació de lloc, etc.

PREMIS

Primera secció nois.—Primer, 30 pessetes; segón, 25 pessetes; tercer, 20 pessetes; quart, 15 pessetes; quint, 10 pessetes.

Segona secció nois.—Primer, 75 pessetes; segón, 50 pessetes; tercer, 30 pessetes; quart, 25 pessetes.

Tercera secció nois.—Primer, 100 pessetes; segón, 60 pessetes; tercer, 40 pessetes; quart, 25 pessetes.

Primera secció noies.—Primer, 30 pessetes; segón, 25 pessetes; tercer, 20 pessetes; quart, 15 pessetes; quint, 10 pessetes.

Segona secció noies.—Primer, 75 pessetes; segón, 50 pessetes; tercer, 30 pessetes; quart, 20 pessetes.

Tercera secció noies.—Primer, 100 pessetes; segón, 60 pessetes; tercer, 40 pessetes; quart, 25 pessetes.

Además se podrá concedir un premi d'Honor de 125 pessetes als joves y altre igual a les senyoretas qui a judici del Tribunal demostrin notable superioritat de coneixements d'Historia de Catalunya.

Els examinats que no obtinguin premis en metálic y segons el judici del Tribunal sien mereixedors de recompensa, se'ls farà entrega de llibres y opuscles d'Historia de Catalunya.

Desde la publicació en periòdics d'aquest avís de concurs, se prega a tots els Catedràtics, Mestres, Entitats y particulars posin gran interés en preparar joves y senyoretas per assistirhi, entenent qu'aixís farán obra patriòtica, porque com mes siga coneguda nostra Historia, mes estimada y respectada será Catalunya.

Barcelona Juliol 1912.